

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Muhi Erika ügyvéd (címe) által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű, II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű és III.rendű felperes neve (III.rendű felperes címe) III. rendű felpereseknek a jogtanácsos neve jogtanácsos által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyiségi jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. szeptember 7. napján kelt 122.P.24.780/2017/14. számú ítélete ellen az alperes részéről 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felperesek részére személyenként 15.000 (Tizenötezer) - 15.000 (Tizenötezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a 96.000 (Kilencvenhatezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket a Magyar Állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes azzal, hogy ...-én nem tájékoztatta az I-II. rendű felpereseket arról, hogy néhai ... állapota súlyos és külső egészségügyi intézetben áll kezelés alatt, és ennek következtében az I-II. rendű felperesek nem kérhették a látogatás engedélyezését és nem lehettek ott néhai ..., amikor haldoklott, megsértette az I-II. rendű felperesek kapcsolattartáshoz és emberi méltósághoz való jogát.

Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. és II. rendű felperesek részére személyenként 500.000 forintot, és ezen összeg után ...-tól a kifizetésig terjedő időre járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Ezt meghaladóan az I-III. rendű felperesek keresetét a fentieket meghaladóan elutasította.

Kötelezte a III. rendű felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 forint perköltséget.

Felhívta az I. és II. rendű felpereseket, hogy személyenként 30.000 - 30.000 forint, a III. rendű felperest, hogy 60.000 forint eljárási illetéket fizessenek meg a Magyar Államnak külön felhívásra.

Megállapította, hogy 60.000 forint eljárási illetéket a Magyar Állam visel.

Ítéletének indokolásában idézte a Ptk. 2:42. § (1) és (2) bekezdéseiben, 2:51. § (1) bekezdésében, 2:52. §-ában, 6:519. §-ában, 6:52. §-ában, 6:548. §-ában, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokának az egyes integrációs feladatok végrehajtásának eljárási szabályairól szóló 13/2017. (II. 6.) OP szakutasításának 18.5. pontjában foglaltakat, utalt továbbá a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény 122/B. §-ában, a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 102. és 105. §-ában írtakra.

Rámutatott arra, hogy nem volt vitatott, miszerint az alperest a fogvatartottak külső egészségügyi intézményből történő szállítása esetén bizonyos körülmények között tájékoztatási kötelezettség terheli. Az alperesnek az események gyors lefolyása mellett is kötelezettsége volt az I. és II. rendű felpereseket tájékoztatni néhai ... kórházba szállításáról és megbetegedéséről. Az OP szakutasítás 18.5. pontja nem kizárólag életveszélyes állapot, hanem már súlyos betegség esetén is előírja a közvetlen hozzátartozók haladéktalan tájékoztatását, melynek feltételei legkésőbb 10 óra 30 perckor fennálltak, ugyanis néhai ... intenzív osztályra kerülésekor még a laikus számára is egyértelművé kellett válnia, hogy súlyos betegségben szenved. Az alperes orvosának és alkalmazottainak érdeklődése is jelzi, hogy az alperes álláspontja is az volt, miszerint bizonyos idő elteltével érdeklődni szükséges a fogvatartott állapota felől. Ezt a tájékozódást az elszállítás körülményeire, a kórházi ápolás tényére tekintettel már a reggeli órákban foganatosítania kellett volna, mivel csak ilyen módon tehetett volna maradéktalanul eleget az OP szakutasításban előírt kötelezettségének. Az alperes nem vitatta, hogy ebben az esetben, a tájékoztatás alapján rendkívüli sürgősséggel a látogatás iránti kérelem elbírálható lett volna, ez pedig lehetővé tette volna, hogy az I-II. rendű felperesek a súlyosan beteg, később életveszélyes, majd kritikus állapotban lévő édesanyjukat meglátogassák, tőle elbúcsúzzanak. Az alperest az azonnali, délelőtti órákban történő tájékoztatás elmaradása, ezáltal a látogatás és a búcsú elvi lehetőségének elzárása miatt mulasztás terheli, ezen magatartásával megsértette az I. és II. rendű felperesek kapcsolattartáshoz és emberi méltósághoz való jogát.

Nem alapos az az alperesi védekezés, hogy az I-II. rendű felperesek már 18 óra körül tudták, hogy hol a beteg, ugyanis ez a tájékoztatási kötelezettség elmulasztását nem érinti.

Nem valós az az alperesi állítás, hogy a kórház szabályai tiltották a látogatást, a tanúvallomások és a rendelkezésre álló okiratok alapján ugyanis azt az alperes tiltotta meg. Bár ez a tiltás - külön látogatási kérelem hiányában - a jogszabályokkal összhangban állt, az alperes jogsértése éppen abban nyilvánul meg, hogy a fogvatartott állapotáról történő tájékoztatás elmulasztásával megghiúsította a kapcsolattartás iránti kérelem előterjesztését.

Az alperes tájékoztatási kötelezettsége szempontjából nem bír jelentőséggel, hogy a kezelőorvos milyen információkat közölt a beteg testvérével az esti órákban, mivel ez olyan időpontban történt, amikor a látogatás iránti kérelem elbírálása már kizárt volt.

A kórháztól kapott tájékoztatás hiányára vonatkozó jogsértés megállapítását mellőzte, figyelemmel arra, hogy az Eütv. szerinti tájékoztatás megadására a kezelőorvos felhatalmazást kapott.

Megállapítása szerint a perbeli esetben az alperes a felperesek magánéletébe illetéktelenül nem avatkozott be, így ezen személyiségi jog sérelme a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával összefüggésben nem állapítható meg.

A III. rendű felperes vonatkozásában arra mutatott rá, hogy a Bvtv. ugyan az értelmező rendelkezéseiben a hozzátartozók és a kapcsolattartók körét külön fogalomként kezeli, az alperes - tekintettel arra, hogy az elérhetőségéről nem tudott - őt nem értesíthette néhai ... állapotáról. Az eltérő fogalomhasználat ellenére az OP utasítás 18.5. pontja - célja, rendeltetése szerint - úgy értelmezhető, hogy tájékoztatási kötelezettség az alperest azon kapcsolattartók esetében terheli, akik egyben a beteg hozzátartozói is. A III. rendű felperes vonatkozásában tehát személyiségi jogsértés nem történt.

Jogsértés hiányában a III. rendű felperes az alperessel szemben objektív szankciók alkalmazását nem követelheti és sérelemdíjra sem tarthat igényt. Megjegyezte, hogy az alperesnek nem kellett előre látnia, hogy néhai ... által nem ismert elérhetőségű, mely közvetlen hozzátartozói kívánnak a beteggel találkozni, tőle esetlegesen elbúcsúzni, így a kárfelelősség az ok-okozati összefüggés hiányában is kizárt.

Az I-II. rendű felperesek a személyiségi jogukat ért jogsértés miatt kérhetik annak megállapítását, de nem tarthatnak igényt a további jogsértéstől való eltiltásra, mivel az alperes részéről újabb jogsértő magatartás nem merült fel.

Az alperes a jogsértését Ptk. 2:52. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Ptk. 6:519. §-ával összhangban nem tudta kimenteni, erre bizonyítást nem is ajánlott fel. Magatartása ezért felróható, vele szemben a Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján sérelemdíj alkalmazásának van helye. Az alperes - a Ptk. 6:548. §-ában rögzítettek alapján - közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenységével, illetve ennek elmulasztásával okozta a joghátrányt. A felpereseknek nem volt lehetőségük arra, hogy az őket ért kárt rendes jogorvoslattal elhárítsák.

Az I-II. rendű felperesek személyiségi jogának sérelme nem bagatell jogsértés esetén megdönthetetlen vélelmet keletkeztet a nem vagyoni sérelem bekövetkezésére vonatkozóan, így az alperes sérelemdíj megfizetésére köteles arra is figyelemmel, hogy a felróhatóság hiányát nem bizonyította.

A felperesek nem állították, hogy a jogsértés szándékos volt, a jogsértés egyszeri alkalommal történt, nem volt folyamatos, vélhetően figyelmetlenség, leterheltség okozta azt, így a megállapított összegű sérelemdíj alkalmas a felpereseket ért sérelem kompenzálására.

Köztudomású tényként vette figyelembe, hogy az I-II. rendű felperesek számára jelentős lelki sérelmet okoz, hogy az alperes elzárta őket attól a lehetőségtől, hogy súlyosan beteg hozzátartozójukat meglátogassák, illetve kritikus állapotában tőle elbúcsúzzanak. E körben az érzelmi kötődés hiánya nem volt megállapítható, azt önmagában a ritkábban, néhány alkalommal történő látogatás nem cáfolja.

A Pp. 78. § (1) bekezdése és 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes élt fellebbezéssel, melyben annak megváltoztatását és a felperesek keresetének teljes egészében történő elutasítását kérte.

Előadása szerint az elsőfokú ítélet téves következtetéseken alapul, érdemben nem helyes.

A per során igazolást nyert, hogy a fogvatartott hirtelen lett rosszul az éjszaka folyamán, melynek során gyors és szakszerű ellátásban részesült, a mentőszolgálat kórházba szállította ...-én hajnali 3 órakor. Az intézet dolgozói ekkor tudták, hogy a beteg súlyos állapotban van, ugyanakkor a kórházi kezelés eredményességében joggal bízhattak, hiszen az állapot nem volt életveszélyes. A betegség mibenléte ekkor nem volt tisztázott, felmerült az alapos gyanú a fertőzés veszélyére.

A kórházba szállítást követően a fogvatartott őrzését egy felügyelő látta el, akinek az adatvédelmi szabályok okán a betegségről és annak súlyosságáról nem volt tudomása.

A hozzátartozók másnap érdeklődtek és kaptak információt az egészségügyi törvény rendelkezéseinek megfelelően az orvostól és ezen információ birtokában ...-án az esti órákban döntöttek úgy, hogy családtagjuk jó kezekben van, és másnap látogatják meg. Az elsőfokú bíróság teljesen figyelmen kívül hagyta **tanú1** és **tanú2** tanúvallomását. A fogvatartott testvére, **tanú2** beszélt telefonon a kezelőorvossal, aki tájékoztatást adott a beteg állapotáról, ennek során elmondta, hogy tüdőgyulladás gyanúja merült föl, kezelést kap. Az orvos nem állította, hogy a beteg állapota életveszélyes, nem hívta be a hozzátartozókat, sőt a kórházban lévő gyermeket és édesanyját sem engedték a beteg közelébe.

A hozzátartozók a betegre vonatkozó információk birtokában döntöttek arról, hogy elhagyják a kórházat.

A BVOP szakutasítás szerinti szabályozás alapján a külső egészségügyi intézményben történő kapcsolattartás rendkívüli eset, ott egy felügyelő felel a fogvatartott őrzéséért és a külső kórház rendjének fenntartásáért is, nem pedig a hozzátartozók.

A kapcsolattartáshoz való jog fogvatartotti jog, azonban a kapcsolattartás helyszíne az intézet területén belül van. A kórházi látogatás egyedi mérlegelés tárgyát képezi. Jelen esetben az események jelentették akadályát az engedélyezési folyamatnak. A perben a felperesi oldal nem cáfolta, hogy a hozzátartozókat a kórházba a kórház dolgozói nem engedték be. Kérdéses, hogy egy parancsnoki engedély birtokában beengedték volna-e a családtagokat, tekintettel arra, hogy az esti órákban elküldték őket arra hivatkozva, hogy a kórház zárva van a látogatók számára.

Az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy vannak olyan események az életben, amikor a haldokló hozzátartozó mellett nem lehet ott a családja. Kérdéses az is, hogy a fogvatartott kiskorú gyermekét, a II. rendű felperest az intenzív osztályra beengedték volna-e. A fogvatartottat ugyanis olyan betegségekre tesztelték, melyek fertőző betegségek, az intézet területén belül a zárkatársai is karanténban voltak egy ideig.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozták.

Előadásuk szerint néhai ... már az intézetből történő beszállításakor is rossz egészségi állapotban volt, és ...-én ... óra ... perckor, amikor átszállításra került a fertőző osztályról az intenzív osztályra, az állapota bizonyosan súlyosnak volt mondható. Így a BVOP szakutasítás értelmében beállt az alperes tájékoztatási kötelezettsége. Az alperes dolgozói a kórházban a beteg állapota felől több alkalommal is érdeklődtek, de a tájékoztatási kötelezettségüknek nem tettek eleget.

A perbeli napon a fogvatartottnak beszélője lett volna. Az intézet értesítette **I.rendű felperes nevére**, hogy aznap a beszélő technikai okok miatt elmarad. Nem mondták el tehát a hozzátartozónak a valós indokot, holott már ekkor is tudható volt a beteg súlyos állapota, ami még jelentősebbé teszi a jogsértést. A hozzátartozók végül a kórházi kezelésről a zárkatársnak köszönhetően értesültek.

Az intézeten kívüli kapcsolattartás valóban egyedi mérlegelés alapján történhet. A perbeli eset azonban mindenképpen rendkívüli helyzetnek minősül, a beteg nagyon súlyos állapotban volt már a

délelőtti órákban, épp ezért szállították át az intenzív osztályra. Az engedélyezés az intézet parancsnokának a joga, ez azonban nem menti ki az alperes eljárását, hiszen a tájékoztatási kötelezettség elmulasztásával éppen az engedélyezés lehetőségétől fosztották meg a családtagokat.

A kezelőorvos már csak akkor - az esti órákban - adott tájékoztatást, amikor arra az alperestől engedélyt kapott, és csak a legalapvetőbb információkat mondta el. A hozzátartozókat azért nem hívta be, mert az alperes kifejezetten úgy rendelkezett, hogy a beteg nem látogatható.

A tájékoztatási kötelezettség szempontjából irreleváns, hogy az események gyorsan zajlottak, hiszen ...-én délelőtt már beállt a tájékoztatási kötelezettség, a beteg pedig majd egy nappal később hunyt el. Irreleváns az is, hogy a hozzátartozókat - köztük a kisebbik gyermeket - beengedték volna-e a kórházba.

Az alperesi fellebbezés alaptalan.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - a Pp. 253. § (3) bekezdésében írtaknak megfelelően - kizárólag a fellebbezési kérelem és ellenkérelem keretei között bírálhatta felül, így az elsőfokú ítélet III. rendű felperesre vonatkozó, a keresetet e körben elutasító rendelkezését nem érintette.

A fellebbezéssel érintett körben az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az arra alapított érdemi döntésével és levont jogi következtetéseivel a másodfokú bíróság mindenben egyetértett, ezért az első fokon hozott határozatot a Pp. 253. § (2) bekezdése - utalással a Pp. 254. § (3) bekezdésében írtakra is - helyes indokainál fogva helybenhagyta.

Az első fokon eljáró bíróság a jogvita elbírálásánál irányadó jogszabályi rendelkezéseket teljes körűen ismertette, azokra a Fővárosi Ítéltábla csupán visszautal.

A másodfokú bíróság a fellebbezésben írtakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokának az egyes reintegrációs feladatok végrehajtásának szabályairól szóló 13/2017. (II. 6.) OP szakutasításának 18.5. pontja a bv. intézet egyértelmű kötelezettségévé teszi az elítélt közvetlen hozzátartozóinak haladéktalan értesítését nem csupán baleset, vagy életveszélyes állapot, hanem súlyos betegség esetén is.

A külső egészségügyi intézményben őrizetben lévő elítélt látogatását a parancsnok engedélyezi erre irányuló kérelem esetén, meghatározva annak módját is.

A perbeli esetben néhai ... fogvatartott ... napján éjjel hirtelen lett rosszul, a felügyelet értesítése alapján az egészségügyi szolgálat hajnali 2 órakor megvizsgálta, majd - miután kórházi kezelés szükségessége merült fel - az Országos Mentőszolgálat 3 órakor a ... szállította. Az intézet dolgozói - az alperes által sem vitatottan - ekkor tudták, hogy a fogvatartott súlyos állapotban van, aznap reggel 9 órakor a reintegrációs tiszttől mégis akként tájékoztatta az I. rendű felperest, hogy a látogatás technikai okok miatt marad el.

Az alperes ezen időpontban már mindazoknak az adatoknak a birtokában volt, amelyek alapján a BVOP szakutasítás 18.5. pontjában foglalt tájékoztatási kötelezettsége az általa ismert, kapcsolattartóként megjelölt hozzátartozók vonatkozásában beállt, a bv. intézet illetékese már ezen időpontban tájékoztathatta volna az I. és II. rendű felpereseket családtagjuk súlyos betegségéről. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy az alperes dolgozói bíztak a kórházi kezelés eredményességében, mint ahogyan annak sem, hogy esetleges fertőzés gyanúja merült fel az elítélt

vonatkozásában. Az utasítás ugyanis az alperestől aktív magatartást vár el, haladéktalan - ezen körülmények mérlegelését lehetővé nem tévő - értesítési kötelezettséget írva elő a bv. intézet számára.

Az alperes orvosa és alkalmazottai a fogvatartott állapota felől az elszállítását követően maguk is érdeklődtek a kórházban, így tudomással bírtak arról, hogy néhai napján 10 óra 30 perckor intenzív osztályra került, állapota igen súlyossá, életveszélyessé vált.

Az alperes tehát már a délelőtti órákban rendelkezett olyan információkkal, melyek alapján a tájékoztatási kötelezettségének eleget kellett volna tenni, ezt azonban - alapos ok nélkül - elmulasztotta.

Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra, hogy az alperes a tájékoztatási kötelezettségének elmulasztásával sértette meg a felperesek kapcsolattartáshoz és emberi méltóságához való jogait.

Az aktív, az I. és II. rendű felperesek haladéktalan értesítését biztosító alperesi magatartás elmaradása arra vezetett, hogy a felperesek a kapcsolattartás engedélyezését nem kérhették, így a ... napján ... óra ... perckor elhunyt néhai ... mellett - saját döntésüktől függően - utolsó óráiban, perceiben nem lehettek ott.

Nincs jelentősége annak, hogy a kezelőorvos a beteg testvérével, **tanú2** milyen információkat közölt, hiszem erre olyan időpontban - a késő esti órákban - került sor, amikor a látogatási kérelem elbírálására már nem volt lehetőség. Az alperesi jogsértés szempontjából irreleváns az, hogy a kórház hogyan és miről tájékoztatta a hozzátartozókat, mint ahogyan az is, hogy a kiskorú II. rendű felperest a kórházba beengedték volna-e, vagy sem.

A jogsértést az alperes a Ptk. 6:519. §-ában írtak szerint kimenteni nem tudta, erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Ptk. 2:52. §-a alapján - az összecszerűség alapjául szolgáló körülményeket okszerűen értékelve - a jogszabályoknak megfelelően kötelezte az I. és II. rendű felperesek részére sérelemdíj megfizetésére.

Az alperes fellebbezése nem vezetett eredményre, köteles ezért az I. és II. rendű felperesek részére a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése alapján másodfokú perköltség megfizetésére. A felperesek fellebbezési költsége jogi képviselőjük munkadíjából áll, melyet a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján mérlegeléssel állapított meg.

A személyek polgári jogi védelmével kapcsolatos perekben érvényesülő tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján számított 96.000 forint fellebbezési illetéket az alperes személyes illetékmentességére [Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont] tekintettel a Magyar Állam viseli a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-ában foglaltaknak megfelelően.

Budapest, 2019. február 12.

Dr. Hercsik Zita s.k.
a tanács elnöke

Dr. Kovács Éva s.k.

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő